

Folketinget
Socialudvalget
Christiansborg
1240 København K

MINISTEREN

J.nr. 05-0802-00005
Init.: TDA
Dato: 11. maj 2005

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 1. april 2005 følger hermed i 5 eksemplarer ministeren for familie- og forbrugeranliggenders besvarelse af spørgsmål nr. 28 (SOU alm. del).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt der kan skelnes mellem et varigt og et forbigående tab af forældreevne?”

Svar:

Jeg har fået oplyst, at Socialudvalgets spørgsmål vedrører tab af forældreevne i forbindelse med beslutning om tvangsadoption.

Jeg har forstået spørgsmålet sådan, at der spørges om, i hvilket omfang der for at gennemføre en tvangsadoption kræves et midlertidigt eller et varigt tab af forældreevne.

Begrebet forældreevne eksisterer ikke i adoptionslovgivningen.

Adoptionsloven og praksis bygger grundlæggende på et princip om, at en adoption kun gennemføres, når den kan anses for at være til gavn for barnet. Dette princip gælder, uanset om det drejer sig om en frivillig adoption eller en tvangsadoption. Der er dog næppe tvivl om, at en beslutning om tvangsadoption på grund af dens indgribende karakter normalt kun vil ske i de tilfælde, hvor forældrene ikke længere har ”forældreevne”. Det vil derfor indgå i overvejelserne, om forældremyndighedsindehaveren(e) på længere sigt ønsker og kan varetage omsorgen for barnet.

En tvangsadoption er en adoption, der gennemføres uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren(e).

Af adoptionslovens § 9, stk. 2, fremgår, at såfremt der ikke kan opnås samtykke fra forældremyndighedsindehaveren(e), kan adoptionsbevilling i helt særlige tilfælde meddeles, såfremt hensynet til barnets tarv afgørende tilsiger dette. Er barnet undergivet børne- og ungdomsforsorg, kræves samtykke fra Ankestyrelsen.

Af forarbejderne til adoptionsloven (Justitsministeriets adoptionsudvalgs betænkning nr. 624 af 1971) til § 9, stk. 2, fremgår, at bestemmelsen navnlig kan anvendes over for børn, der igennem længere tid af kommunen har været anbragt i privat familiepleje, hvor plejeforældrene ønsker at adoptere barnet, og hvor de biologiske forældre har undladt at opretholde en rimelig kontakt med barnet. Herudover fremgår, at kravet om, at ”barnets tarv afgørende skal tilsige” en tvangsadoption, bør fortolkes meget strengt. Tvangsadoption

bør således f.eks. ikke anvendes som reaktion mod besværlige eller fraværende forældre, men alene når barnets tarv tilsiger en tvangsadoption.

Af adoptionslovens § 10 fremgår, at statsamtet efter anmodning fra Ankestyrelsen kan tillade, at et barn, der er undergivet børne- og ungdomsforsorg, senere bortadopteret, selv om der ikke kan opnås samtykke fra forældremyndighedsindehaveren(e). Tilladelse kan kun meddeles, såfremt hensynet til barnets tarv afgørende tilsiger dette.

Af forarbejderne til § 10 fremgår, at denne bestemmelse særligt tager sigte på de ”glemte” børn på institutioner, for hvem det har vist sig umuligt at opretholde en kontakt mellem barn og forældre. Bestemmelsen sikrer, at de plejeforældre, der er interesseret i at adoptere et institutionsanbragt barn, får rimelig sikkerhed for, at de, hvis en passende observationsperiode i hjemmet er forløbet tilfredsstillende, kan adoptere barnet, selv om barnets forældre ikke vil give samtykke til adoptionen.

Praksis har udviklet sig sådan, at barnet skal have opnået en vis alder, før adoption kan gennemføres uden samtykke. Desuden skal der have været manglende kontakt mellem barnet og de biologiske forældre i en vis årrække, typisk i en periode på mellem 6-8 år, og den manglende kontakt skal som udgangspunkt skyldes forældrenes manglende forsøg på kontakt.

Skønnes en forælder således alene midlertidigt at være ude af stand til at varetage omsorgen for sit barn, vil der ikke kunne træffes afgørelse om tvangsadoption.

En gennemgang af sager om tvangsadoption i perioden 1992 til 2002, som Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) har foretaget, har vist, at der i perioden 1992-2002 kun har været 12 sager om tvangsadoption. Der tillades i praksis ikke tvangsadoption af helt små børn.

Når bestemmelserne om tvangsadoption sjældent anvendes i praksis, skal det ses i lyset af, at en tvangsadoption anses for at være et særdeles omfattende indgreb i forhold til familien. Set i forhold til indsatsen over for truede børn er tvangsadoption nok den mest indgribende foranstaltning, som det offentlige kan iværksætte.

Tvangsadoption betyder, at retsforholdet mellem barnet og de biologiske forældre samt den øvrige biologiske familie helt bortfalder ved adoptionen, ligesom det i praksis er meget vanskeligt at få ophævet adoptionen.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

Michael Jørgensen